

Nasjonale satser til private barnehager i 2019

TROND ERIK LUNDER

TF-notat nr. 29/2018

Tittel: Nasjonale satser til private barnehager i 2019
TF-notat nr: 29/2018
Forfatter(e): Trond Erik Lunder
Dato: 20.9.2018
ISBN: 978-82-336-0157-7
ISSN: 1891-053X
Pris: 110,- (Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforsking.no)
Framsidedfoto: Istock
Prosjekt: Analyse av kostnader i barnehager og beregning av nasjonale tilskuddssatser
Prosjektnr.: 20170740
Prosjektleder: Trond Erik Lunder
Oppdragsgiver(e): Utdanningsdirektoratet

Spørsmål om dette notatet kan rettes til:

Telemarksforsking
Postboks 4
3833 Bø i Telemark
Tlf: +47 35 06 15 00
www.telemarksforsking.no

Resymé:

Notatet presenterer beregning av nasjonale satser til private barnehager for 2019 etter forskrift av 09.10.2015. Notatet er utarbeidet på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Det er Kunnskapsdepartementet som fastsetter de endelige satsene.

Trond Erik Lunder er utdannet Ph.D. i samfunnsøkonomi fra NTNU Trondheim og har kommunaløkonomiske problemstillinger og statistiske analyser som spesialområde. Han har gjennomført en rekke evalueringer og utredninger for departementer, direktorater og KS. Lunder har vært involvert i arbeidet med barnehagefinansiering siden barnehagereformens oppstart i 2004.

Finansiering av private barnehager

Nasjonale satser for 2019

Dette notatet dokumenterer beregningen av nasjonale satser for tilskudd til private barnehager i 2019 i henhold til «Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager». Barnehager er gruppert i tre kategorier: ordinære barnehager, familiebarnehager og åpne barnehager, og vi beregner tilskudd til hver av disse tre barnehagetyper. Det er kostnader til kommunale barnehager som skal danne grunnlag for tilskudd til private barnehager av samme type. De satsene som presenteres i dette notatet, er nasjonale satser som skal benyttes i kommuner hvor det ikke er grunnlag for lokal beregning, dvs. at kommunen ikke driver egne barnehager i tilsvarende kategori. I kommuner som har tilsvarende type barnehager, er det det lokale kostnadsnivået i denne kommunen som skal ligge til grunn for satsen, og kommunen skal selv gjennomføre beregningen. Unntaket er de nasjonale satsene for kapitaltilskudd, som skal benyttes av alle kommuner.

Utgangspunktet for de nasjonale satsene er det nasjonale gjennomsnittet av kostnad pr. heltidsplass i kommunale barnehager. Antall kommunale barnehager av typene familie- og åpne barnehager er svært lavt, og kostnadene er heller ikke skilt ut fra øvrige barnehagekostnader i de kommunale regnskapene. I praksis er derfor beregningsmetoden annerledes for familie- og åpne barnehager sammenlignet med metoden for ordinære barnehager.

For ordinære barnehager er alle kommuner med kommunale ordinære barnehager inkludert i datagrunnlaget ettersom dette anses å representere det nasjonale gjennomsnittet. Samtidig vet vi at kommuner uten private barnehager i gjennomsnitt har høyere kostnadsnivå enn de kommunene som har private barnehager. Landsgjennomsnittet er også sterkt påvirket av kostnadsnivået i Oslo, som har relativt høye kostnader. Kostnadsnivået varierer mellom kommuner av flere grunner, og landsgjennomsnittet kan dermed ikke sees på som et mål på «korrekt» utgiftsnivå for alle kommuner, og de nasjonale satsene kan dermed heller ikke brukes som standard for «korrekt» tilskuddsnivå i alle kommuner.

Vi beregner satser for 2019 etter samme metode som satsene for 2018. Metoden er utviklet over flere år, i samråd med Utdanningsdirektoratet. Kunnskapsdepartementet fastsetter de endelige satsene.

Driftstilskudd og kapitaltilskudd

Ordinære barnehager

Tilskudd til ordinære barnehager er delt i tre elementer. Ordinære driftskostnader i kommunale barnehager danner grunnlag for driftstilskuddselementet, et administrasjonspåslag fastsatt i forskrift kompenserer for administrasjonskostnader som er ført på kommunal sentraladministrasjon, og kapitaltilskuddet kompenserer for renter og avskrivninger.

Utgifter deles på antall barn i barnehagene for å få en beregnet kostnad pr. plass. Driftstilskudd inkludert administrasjonspåslag gis med separate satser til barn over og under tre år. Det legges til grunn at bruttoutgiftene til en plass for barn som ikke har fylt tre år, tilsvarer 180 % av bruttokostnadene til større barn. Inntekter fra foreldrebetaling er derimot den samme. For kapitaltilskuddet legges det til grunn at kostnadene er uavhengig av barnas alder.

Driftstilskudd inkludert administrasjonspåslag

Kostnadsdataene er hentet fra KOSTRA, som er et felles system for regnskapsrapportering fra norske kommuner. Regnskapet er organisert i to dimensjoner, etter tjenestefunksjoner (barnehage, skole etc.) og etter kostnad eller inntektsart (lønn, husleie, brukerbetaling etc.). Utgifter til ordinær barnehagedrift er ført på funksjonene 201 og 221. Utgifter til særskilt tilrettelegging for barnehagebarn med særlige behov er ført på en egen funksjon, 211, og er ikke inkludert i tilskuddsgrunnlaget. Ressurser til særskilt tilrettelegging i private barnehager følger av annet regelverk og gis i tillegg til det tilskuddet som beregnes her.

Når det gjelder utgiftsartene som inkluderes i beregningen, tar vi utgangspunkt i regnskapsbegrepet korrigerede brutto driftsutgifter. Dette utgiftsbegrepet er konstruert for å vise kostnadene ved kommunens egen tjenesteproduksjon. Ordinære brutto driftsutgifter vil til forskjell fra dette også inkludere tilskudd til private barnehager. I kommunenes regnskapsrapportering gjennom KOSTRA er korrigerede brutto driftsutgifter definert som summen av følgende kostnadsarter:¹

$(010 \text{ til } 290) + (429 + 590 + 690 + 710 + 729 + 790)$

Dette er utgangspunktet for beregningen, men noen tilpasninger må gjøres. Vi korrigerer for følgende forhold:

- ◆ Kapitalkostnader
- ◆ Pensjon
- ◆ Åpne barnehager
- ◆ Barnehagemyndighet og felleskostnader
- ◆ Lærlinger
- ◆ Administrasjon

---

¹ Artene 690, 710, 729 og 790 er inntektsarter og vil ha negativt fortegn.

Kapitalkostnader dekkes av et eget kapitaltilskudd og må derfor holdes utenfor grunnlaget for driftstilskudd for å unngå dobbel kompensasjon. Vi trekker ut artene 190 Leie av lokaler og grunn og 590 Avskrivninger. Art 190 kan inneholde kostnader som ikke er rene kapitalkostnader. Det er ingen mulighet til å skille kapitalkostnader fra andre kostnader ført på samme art, men vi legger til grunn at kapitalkostnadene utgjør hoveddelen av husleien, og trekker ut både art 190 og art 590.

Fra og med 2016 tas det hensyn til forskjellene i pensjonskostnader i kommunale og private barnehager. «Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager» sier at tilskuddet til private barnehager skal inneholde et pensjonspåslag på 13 % av lønnsutgiftene. Før vi kan legge til dette pensjonspåslaget, må vi trekke ut de kommunale pensjonskostnadene. Vi må også regne med arbeidsgiveravgift på pensjon både ved uttrekk og påslag. Siden proSENTSatsen for arbeidsgiveravgift varierer mellom kommuner, benytter vi den gjennomsnittlig proSENTen i datagrunnlaget. Denne er 12,30 %.

Åpne barnehager inngår også i de regnskapsførte kostnadene til barnehager, men har en helt annen kostnadsstruktur enn andre barnehager. Vi trekker fra et anslag på utgiftene til de åpne barnehagene ved å multiplisere tallet på barn i åpne barnehager med de nasjonale satsene for åpne barnehager målt i 2017-kroner.² Barn i åpne barnehager rapporteres ikke med oppholdstimer og er dermed ikke inkludert i grunnlaget for beregning av antall heltidsplasser. Det er derfor ikke nødvendig å korrigere for antall barn i åpne barnehager.

Kostnader i familiebarnehager skal i prinsippet også holdes utenfor tilskuddsgrunnlaget for ordinære barnehager. I stedet for å prøve å anslå hvor stor del av kostnadene som stammer fra familiebarnehagene, beholder vi både kostnader og antall oppholdstimer i datagrunnlaget. Pr. desember 2017 var det kun 6 kommunale familiebarnehager igjen i landet, og en kostnadsforskjell vil ikke gi noe utslag av betydning på de gjennomsnittlige kostnadene.

Oppgaver som følger av kommunens rolle som barnehagemyndighet, skal ikke inngå ved beregning av kostnader til drift av kommunale barnehager. Det samme gjelder andre oppgaver som utføres på samme måte overfor både de ikke-kommunale og de kommunale barnehagene. Med bakgrunn i to tidligere survey-undersøkelser legger vi til grunn at 2 % av utgiftene på funksjon 201 er utgifter knyttet til kommunens rolle som barnehagemyndighet, og derfor utgifter som skal trekkes fra (se TF-rapport nr. 353). Satsen på 2 % dekker ikke uttrekk av kostnader til lærlinger. Med bakgrunn i samme survey legger vi til grunn at utgifter til lærlinger i barnehagene utgjør 80 % av kostnadene ført på art 050 på funksjon 201. Lærlinger holdes utenfor tilskuddsgrunnlaget ettersom disse ikke inngår i ordinær barnehagedrift.

Til slutt legges det til et administrasjonspåslag tilsvarende 4,3 % av de beregnede driftskostnadene. Denne proSENTSatsen er fastsatt i «Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager» på bakgrunn av tidligere undersøkelser. Administrasjonspåslaget skal ta hensyn til kommunale administrasjons- og fellesutgifter som ikke er regnskapsført på tjenestefunksjonene for barnehage, men som likevel kan henføres til produksjon av barnehagetjenester.

---

² Satsene er angitt i 2019-kroner i Tabell 13. Omregnet til 2017-kroner blir kostnadene i åpne barnehager estimert til 20 860 for barnehager med åpningstid under mindre enn 16 timer pr. uke og 29 169 for barnehager med åpningstid 16 timer eller mer. Vi har da regnet full arbeidsgiveravgift på 14,1 %.

Tabell 1 viser beregningsgrunnlaget for nasjonale satser til ordinære barnehager. Etter justeringer er kostnadene 134 788 kroner pr. plass for barn tre år eller eldre. Beløpene er hentet fra regnskapsåret 2017 og er oppgitt i 2017-kroner. I nominelle kroner innebærer dette en kostnadsøkning pr. barn på 4,2 % fra året før. Som året før, er det en betydelig økning i kostnader utenom lønn.

Tabell 1 Kostnader til ordinær drift 2017, inkludert pensjonspåslag

Ordinær drift	Kostnader i 1000 kroner	Kr pr. korrigert oppholdstime (1,8)	Kroner pr. plass (store barn)
Korrigerte brutto driftsutgifter			
utenom lønn, 201 og 221	3 948 673	10,32	22 298
Lønn 201 og 221	21 462 986	56,11	121 200
Fratrekk pensjon	-2 887 754	-7,55	-16 307
Fratrekk arbeidsgiveravgift pensjon	-355 104	-0,93	-2 005
Påslag pensjon	2 296 644	6,00	12 969
Påslag arbeidsgiveravgift pensjon	282 416	0,74	1 595
<i>Pensjonsjusterte kostnader</i>	<i>24 747 861</i>	<i>64,70</i>	<i>139 749</i>
Fratrekk kapital	-1 206 068	-3,15	-6 811
Fratrekk barnehagemyndighet	-449 222	-1,17	-2 537
Fratrekk lærlinger	-169 062	-0,44	-955
Fratrekk åpne barnehager	-38 310	-0,10	-216
Sum direkte kostnader	22 885 199	59,83	129 231
Påslag administrasjon	984 063 572	2,57	5 557
<i>Sum kostnader inkludert administrasjon</i>	<i>23 869 263</i>	<i>62,40</i>	<i>134 788</i>
Antall oppholdstimer små barn	102 215 908		
Antall oppholdstimer store barn	198 521 508		

Tabell 2 viser de månedlige satsene vi har lagt til grunn for beregning av foreldrebetaling. Vi har lagt til grunn at maksimalsatsen er 2990 kroner pr. måned fra 1. januar 2019 og 3040 fra 1. august 2019. Med juli som betalingsfri måned, gir dette en gjennomsnittlig månedssats på 3013 kroner for fulltidsplass. Basert på tidligere innsamlede tall for foreldrebetaling, bruker vi deltidssatser som tilsvarer plassprosent pluss 7 %.

Tabell 2 Satser lagt til grunn for foreldrebetaling 2019

Oppholdstid	Plassprosent	Betalingsatts i kr pr. md.
41 timer og mer	100 %	3013
33 – 40 timer	80 %	2621
25 – 32 timer	60 %	2019
17 – 24 timer	40 %	1416
9 – 16 timer	20 %	813
0 – 8 timer	20 %	813

Tabell 3 viser den videre tilskuddsberegningen. Inntekter fra foreldrebetaling (maksimalpris pluss kostpenger) trekkes fra driftsutgiftene beregnet i Tabell 1. Kostpengene er antatt å tilsvare regnskapsførte utgifter til matservering i barnehagene (KOSTRA-art 115). Størrelsene som er hentet fra 2017-regnskapet, prisjusteres til 2019-kroner ved hjelp av kommunal deflator. Denne er satt til 2,6 % for 2018 og 2,8 % for 2019.

Totalt gir dette tilskuddssatser på 105 654 kroner pr. heltidsplass for barn over tre år og 219 385 kroner pr. heltidsplass for barn under tre år. Satsene har dermed økt med henholdsvis 5,0 % og 4,8 % for barn over og under tre år. Veksten er høyere for barn over tre år fordi foreldrebetalingen dekker en større andel av kostnadene. Kostnadene pr. plass anslås å øke med 4,7 %, fra 2018 til 2019 mens inntektsveksten anslås til 3,6 %.

Tabell 3 Nasjonale tilskuddssatser i 2019 for drift av ordinære barnehager

	Små barn	Store barn
Sum driftskostnader inkl. administrasjon 2017	242 618	134 788
Kostpenger 2017 (art 115)	3 292	3 292
Sum driftskostnader inkl. administrasjon 2019*	255 896	142 164
- Kostpenger 2019 *	3 292	3 292
- Foreldrebetaling, makspris 2990*6 + 3040*5	33 219	33 219
Tilskudd til ordinær drift 2019	219 385	105 654

* Prisjustering: 2017-2018: 2,6 %, 2018-2019: 2,8 %

Kapitaltilskudd

Kapitalkostnadene består av kapitalslit og kapitalavkastning. Kapitalkostnadene for barnehager kan defineres slik:³

Med kapitalkostnader menes avskrivningskostnader basert på anskaffelseskost (fratrasket investeringstilskudd og merverdiavgiftskompensasjon) og rentekostnader beregnet ut fra bokført verdi på anleggsmidler på barnehageområdet tillagt tomtekostnader (fratrasket investeringstilskudd og merverdiavgiftskompensasjon).

Kapitalkostnadene er skilt ut fra den øvrige kostnadsberegningen fordi dette er kostnader som ikke er fullstendig dokumentert i kommunale regnskaper. Renter er ikke fordelt på de ulike tjeneste- og ansvarsområdene, og er derfor vanskelig identifiserbare. Rentekostnaden omfatter dessuten, som tekstutsnittet ovenfor viser, mer enn renteutgiftene på lån. Alle investeringer medfører rentekostnader, uavhengig av finansieringsmåte. Investeringer finansiert med egenkapital medfører at potensiell alternativ avkastning blir lavere, og dette må regnes med som en kostnad.

Anslag på anskaffelseskostnad for barnehager henter vi fra Husbanken. Vi har oversikt over alle barnehager som er oppført med finansiering fra Husbanken, med informasjon om antall plasser

³ Rundskriv Udir-7-2014

og byggeår. De fleste prosjektene gjelder private barnehager, men det er også noen kommunale barnehager som er finansiert av Husbanken. Vi antar at selve investeringskostnaden er uavhengig av eierskap og skiller derfor ikke mellom kommunale og private prosjekter.

Tabell 4 viser årlige gjennomsnittlige investeringskostnader pr. plass for perioden 2000 til 2017. Tabellen viser også medianverdi, minimum og maksimum. Siste kolonne viser hvor stor andel tomteknadene utgjør av totale anleggskostnader. Tallene er begrenset til prosjekter som er registrert som nyoppføring av barnehage. Prosjekter med flere lånetilsagn er holdt utenfor fordi det er noe uklart hvordan man skal forstå de rapporterte antall plasser. I tillegg er prosjekter med færre enn 40 plasser holdt utenfor fordi det er sannsynlig at mange av disse prosjektene gjelder utvidelser som feilaktig er registrert som nyoppføringer.

Medianverdien viser en kostnadsreduksjon på rundt 7 % fra 2016 til 2017. Gjennomsnittet er redusert med ca. 10 %. Ettersom det har vært til dels stor kostnadsvekst i enkelte år, er det ikke overraskende at det kan bli reduksjon i enkeltår. Variasjonen i kostnader viser at det mangler noe presisjon i tallgrunnet. Grunnet for den samlede satsen blir likevel bedre med flere år. Fordi det er relativt stor spredning i grunnlagstallene, bruker vi medianen i stedet for gjennomsnittet som mål på totale anleggskostnader. Fordeling mellom byggekostnad og tomteknad for medianbarnehagen vil imidlertid kunne være ganske tilfeldig, så vi legger til grunn at tomteknadene utgjør 20 % av anleggskostnadene. Tomteknadene i Husbankens statistikk omfatter ikke bare tomtekjøp, men også all opparbeiding av uteområdene med lekeapparater osv.

Tabell 4 Gjennomsnittlige investeringskostnader i kroner pr. plass for nyoppførte barnehager, pr. år i perioden 2000-2017

Byggeår	Antall prosjekter	Gjennomsnitt	Median	Minimum	Maksimum	Snitt andel tomteknad
2000	22	107 380	108 917	69 818	161 574	0,20
2001	26	114 994	107 202	25 680	197 078	0,19
2002	46	119 859	119 684	86 533	155 710	0,20
2003	53	136 944	132 090	90 473	216 964	0,20
2004	43	160 389	155 721	101 563	279 552	0,20
2005	77	178 434	178 116	5 357	256 364	0,20
2006	73	220 882	215 739	62 791	432 639	0,22
2007	67	257 594	259 075	103 410	399 667	0,22
2008	67	298 521	307 813	28 488	622 443	0,20
2009	49	331 780	340 000	152 667	500 000	0,23
2010	31	330 329	338 462	32 206	470 057	0,22
2011	29	371 435	376 812	25 627	582 996	0,22
2012	26	393 223	397 184	78 989	886 020	0,20
2013	39	396 752	391 548	197 278	614 120	0,21
2014	20	397 419	397 546	112 779	573 147	0,20
2015	29	441 857	464 632	62 917	883 057	0,20
2016	17	459 009	484 059	186 566	633 092	0,17
2017	25	410 586	450 330	36 148	603 652	0,21

Vi har vurdert tallene fra Husbanken opp mot tallene som er presentert i Rambølls rapporter til PBL fra juni 2017 og mai 2018 om byggekostnader i kommunale og private barnehager. Gjennomsnittsverdiene er forholdsvis like. Tallgrunnlaget i disse undersøkelsene er heller ikke så mye større enn det vi har fra Husbanken, så foreløpig gir ikke rapportene grunn til å skifte metode for datainnsamling.

På grunn av dårligere datagrunnlag for nye plasser før 2000, behandler vi barnehager bygget før dette tidspunktet som én gruppe. Gjennomsnittlige regnskapsførte kapitalkostnader i ikke-kommunale barnehager etablert før 2000 tilsvarer nivået i 1994/1995. Bygge- og tomtekostnader pr. plass, ifølge Husbankens statistikk for 1994/1995, blir derfor lagt til grunn for alle barnehager fra denne perioden.

Tallene fra Husbanken er bruttobeløp og viser kostnadene før man tar hensyn til investeringstilskudd og momskompensasjon.⁴ Vi må derfor trekke tildelt investeringstilskudd og momskompensasjon fra kostnadstallene i Tabell 4. Investeringskostnader justert for investeringstilskudd og momskompensasjon presenteres i Tabell 5. Detaljert fremgangsmåte for disse justeringene følger dokumentasjonen i TF-rapport nr. 353.

Tabell 5 Bygge- og tomtekostnader i kroner pr. plass etter justering for momskompensasjon og investeringstilskudd, pr. år

Byggeår	Byggekostnad eks. mva. og etter investeringstilskudd	Tomtekostnad eks. mva. og etter investeringstilskudd	Sum anleggskostnader eks. mva. og etter investeringstilskudd
Før 2000	56 370	14 092	70 462
2000	87 134	21 783	108 917
2001	85 762	21 440	107 202
2002	87 747	23 937	111 684
2003	76 619	26 418	103 037
2004	81 664	27 556	109 221
2005	100 268	31 348	131 616
2006	131 269	37 970	169 239
2007	165 808	45 597	211 405
2008	197 000	54 175	251 175
2009	217 600	59 840	277 440
2010	216 615	59 569	276 185
2011	241 159	66 319	307 478
2012	254 198	69 904	324 102
2013	250 590	68 912	319 503
2014	254 348	69 946	324 294
2015	297 365	81 775	379 140
2016	309 798	85 194	394 992
2017	288 211	79 258	367 469

⁴ Investeringstilskudd ble gitt i perioden 2003 til 2011.

Investeringsbeløpene danner grunnlag for å beregne kapitalslit og rentekostnader. Kapitalslit måles ved avskrivninger, og for kommunale barnehagelokaler gjelder det at investeringene skal avskrives lineært over 40 år. Utstyr og løst inventar avskrives over 10 år, mens tomter ikke skal avskrives. De samme prinsippene legger vi til grunn i vår beregning. Avskrivningsgrunnlaget er anskaffelseskostnadene til de investeringene som er gjort. Rentekostnadene beregnes ut ifra bokført egenkapital og fremmedkapital. Vi har ikke tilgang til barnehagens balanseregnskap. Vi beregner derfor størrelsen på den bokførte kapitalen ut i fra anskaffelseskostnadene og trekker fra avskrivninger for de årene som har gått siden anskaffelsen. Vi legger til grunn at investeringer med avskrivningstid på 10 år må gjøres på nytt etter 10 år, til nytt gjeldende kostnadsnivå. Dette medfører at «Avskrivningsgrunnlag 10 år» for barnehager bygget i 2007 er det samme som for barnehager bygget i 2017. Når det gjelder barnehagene bygget før 2000, antar vi at disse har investert i slikt utstyr tilsvarende 2012-kostnadene i gjennomsnitt. Tabell 6 viser beregnet avskrivningsgrunnlag og rentegrunnlag etter byggeår.

Tabell 6 Avskrivningsgrunnlag og rentegrunnlag i kroner pr. plass, pr. år

Byggeår	Avskrivningsgrunnlag 40 år	Avskrivningsgrunnlag 10 år	Ikke til avskrivning (tomtepris)	Rentegrunnlag
Før 2000	58 624	27 733	5 637	47 405
2000	90 619	24 911	8 713	77 806
2001	89 192	27 733	8 576	83 191
2002	92 057	29 233	9 575	92 176
2003	82 589	28 818	10 567	91 434
2004	87 787	29 250	11 023	100 993
2005	106 791	34 197	12 539	126 830
2006	138 581	15 470	15 188	124 135
2007	174 098	19 068	18 239	161 331
2008	206 850	22 655	21 670	199 118
2009	228 480	25 024	23 936	228 154
2010	227 446	24 911	23 828	235 298
2011	253 217	27 733	26 528	271 063
2012	266 908	29 233	27 962	295 314
2013	263 120	28 818	27 565	300 583
2014	267 066	29 250	27 978	314 692
2015	312 233	34 197	32 710	379 140
2016	325 288	35 627	34 078	394 992
2017	302 622	33 144	31 703	367 469

Tabell 7 viser resultatet av neste trinn, hvor vi har beregnet avskrivninger og renter på bakgrunn av avskrivningsgrunnlag og rentegrnlag. For hver årgang fra 2000 til 2017 vises beregnede avskrivninger og renter for plasser etablert i dette året. I tillegg vises andelen av kommunale plasser som er etablert hvert år. Andel nye plasser benyttes til å lage et veid snitt av kapitalkostnader for alle år ved at årganger med mange nyetablerte plasser får høyere vekt.

Rentekostnadene er beregnet med en rentesats på 2,7 %. Dette tilsvarer effektiv tiårig fastrente i Husbanken for september 2018.⁵

Gjennomsnittlig kapitalkostnad for barnehager bygget til og med 2017 finnes ved å multiplisere kapitalkostnader for hvert år med tilhørende andel plasser og summere. Dette gir et veid gjennomsnitt på 8 988 kroner i 2017. Ganget med kommunal deflator på 2,6 % og 2,8 %, blir dette 9 480 kroner i 2019.

Tabell 7 Kapitalkostnader etter byggeår, ordinære barnehager

Byggeår	Andel plasser	Avskrivninger Kroner pr. plass	Renter (2,7 %) Kroner pr. plass	Kapitalkostnader Kroner pr. plass
Før 2000	44,2 %	4 389	1 220	5 608
2000	0,9 %	4 757	1 844	6 600
2001	0,7 %	5 003	1 976	6 979
2002	3,8 %	5 225	2 207	7 431
2003	3,6 %	4 947	2 202	7 148
2004	5,4 %	5 120	2 450	7 570
2005	6,8 %	6 089	3 096	9 185
2006	6,3 %	7 027	3 989	11 016
2007	6,6 %	6 259	4 913	12 580
2008	4,4 %	7 437	4 975	12 411
2009	3,9 %	8 214	5 717	13 931
2010	3,9 %	8 177	5 911	14 089
2011	3,3 %	9 104	6 827	15 931
2012	1,7 %	9 596	7 455	17 051
2013	1,9 %	9 460	7 605	17 065
2014	1,4 %	9 602	7 978	17 580
2015	0,5 %	11 226	9 631	20 856
2016	0,5 %	11 695	10 349	22 044
2017	0,4 %	10 880	9 922	20 802
2018 (2017 + 2,60 %)				21 343
2019 (2017 + 5,47 %)				21 940

Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager trådte i kraft 1. januar 2016. Ifølge forskriften skal kapitaltilskuddet differensieres etter byggeår og beregnes etter nasjonale satser som fastsettes av departementet. Ifølge departementet er det treårsgruppene 2011-2013, 2014-

⁵ Hentet på Husbanken.no 3.9.2018.

2016 og 2017-2019 som utløser høyere tilskudd enn minimumssatsen for tilskuddsåret 2019. Kapitaltilskuddet til barnehagene i den enkelte gruppen tilsvarer gjennomsnittlige kapitalkostnader for barnehager bygget i treårsperioden. For å komme frem til satsene for barnehager bygget etter 2017, har vi først beregnet kostnader for barnehager bygget i 2018 og 2019 ved å gange 2017-kostnaden med kommunal deflator.

Beregnete satser presenteres i Tabell 8. Satsen for barnehager bygget før 2011 er 9480 kroner pr. plass. Høyeste tilskuddsnivå er på ca. 21 400 kroner pr. plass og gjelder barnehager bygget i perioden 2017 til 2019.

Tabell 8 Satser for kapitaltilskudd til ordinære barnehager i 2019

Byggeår	Tilskuddssats, kroner pr. plass
Til og med 2010	9 480
2011-2013	16 682
2014-2016	20 160
2017-2019	21 361

Familiebarnehager

Ifølge rapporterte årsmeldingsskjemaer finnes det kun seks kommunale familiebarnehager igjen i Norge. Kostnadene til disse familiebarnehagene er heller ikke dokumentert separat fra øvrige kommunale barnehagekostnader, så vi må basere beregningen av nasjonale satser på andre typer data. Siden beregning av satser for 2011, har metoden vært å dele beregningen i tre elementer: personalkostnader, kapitalkostnader og øvrige driftskostnader. Personalkostnadene beregnes på bakgrunn av bemanning i private familiebarnehager, men med kommunalt lønnsnivå. Kommunalt lønnsnivå er hentet fra lønnsstatistikken til Teknisk Beregnings- og Statistikkutvalg for Kommunesektoren (TBSK).

Kommunalt lønnsnivå for aktuelle stillingstyper er presentert i Tabell 9. Det er lagt til grunn 6 % pensjon, som spesifisert i «Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager». Lønn pr. årsverk blir så ganget med antall årsverk i hver stillingskategori i private familiebarnehager for å finne sum personalkostnader.

Private familiebarnehager har ifølge statistikken en høyere styrerandel enn kommunale familiebarnehager. Stillingskategoriene vil være friere for de private barnehagene enn for de kommunale. Dette tilsier at en del av stillingene som er definert som styrere eller eiere av den ikke-kommunale barnehagen, ville blitt definert som assistenter i det kommunale systemet. For å ta hensyn til dette tar vi utgangspunkt i assistentlønn ved fastsetting av lønn til styrer, enten med eller uten fagutdanning. Vi legger på et styret tillegg på kr 82 400, som utgjør differansen mellom lønnsnivået til pedagogisk leder og styrer i kommunal barnehage. Fra TBSK har vi hentet kategoriene 7451 Leder kap. 4B, 7637 Pedagogisk leder, 7517 Fagarbeider og 6572 Assistent. Tabell 9 viser hvordan disse kategoriene er brukt. Relevant utdanning er definert som pedagogisk utdanning eller barne- og ungdomsfag, jf. årsmeldingsskjema.

Vaktmester/rengjøring er ikke tatt med i personalkostnadene fordi kapitalsatsen som benyttes også omfatter rengjøring og vedlikeholdstjenester.

Tabell 9 Lønn inkl. tillegg og overtid, samt 6 % sosiale kostnader, ekskl. arbeidsgiveravgift. Gjennomsnitt av 1.12.2016 og 1.12.2017.

	TBSK-kategorier	Lønn inkludert 6 % pensjon Kroner pr. årsverk
Styrer med fagutdanning	(7451-7637)+7517	534 900
Styrer uten fagutdanning	(7451-7637)+6572	497 100
Pedagogisk leder	7637	509 600
Annen grunnbemanning med utdanning	7517	452 600
Annen grunnbemanning uten utdanning	6572	414 700
Administrativt/merkantilt personale	6572	414 700

Kapitalkostnader dekkes etter de kommunale familiebarnehagenes avtalefestede kompensasjon for kost, slitasje på hus, møbler, lys, brensel etc.⁶ Øvrige kostnader kompenseres etter kostnadsjustert nivå på øvrige driftskostnader i 2010. Av de totale beregnede kostnadene, utgjør personalkostnadene ca. 80 %.

Beregnete kostnader, inntekter og tilskuddssatser i 2019-tall er presentert i Tabell 10. Beløpene presenteres som kroner pr. heltidsplass. Små barn teller som 1,25 store barn.⁷

Tabell 10 Beregnede kostnader og anslag på tilskudd pr. plass i familiebarnehager, 2019-tall.

	Prisjustering fra 2017 til 2019	Forholdstall små/store barn	Små barn Kroner pr. plass	Store barn Kroner pr. plass
Personalkostnad ekskl. arbeidsgiveravgift	1,0547	1,25	153 469	122 775
Kapitalkostnad	1	1	13 255	13 255
Andre driftskostnader	1,0547	1,25	21 986	17 588
Sum kostnader ekskl. aga			188 710	153 619
Foreldrebetaling	1	1	33 220	33 220
Tilskudd pr. plass, ekskl. arbeidsgiveravgift			155 490	120 399
Grunnlag for arbeidsgiveravgift 2019- kroner			153 469	122 775

Foreldrebetaling er, tilsvarende som for ordinære barnehager, beregnet ut fra seks måneder á 2990 kroner og fem måneder á 3040 kroner for full plass, pluss 7 % tillegg på deltidsatser. En ulik sammensetning av deltidsplasser gir ulik helårsbetaling i familiebarnehager og ordinære barnehager.

Tilskuddet pr. heltidsplass blir beregnet til 155 490 kroner pr. barn under tre år og 120 399 kroner for barn tre år og eldre. Av dette utgjør driftstilskuddet henholdsvis 142 235 kroner og 107 144 kroner, mens kapitaltilskuddet utgjør 13 255 kroner.

I tillegg kommer arbeidsgiveravgift. En kommune med sats for arbeidsgiveravgift på 14,1 % vil da ha en endelig samlet tilskuddssats for små barn på 155 490 kroner + (14,1 % * 153 469 kroner) = 177 129 kroner. Tilsvarende regnestykke for store barn gir 120 399 kroner + (14,1 % * 122 775 kroner) = 137 710 kroner. Satsene for barn under tre år har steget med ca. 3,6 % sammenlignet med satsene for 2018. Personalkostnadene øker også med 3,6 %. Tabell 11 viser driftstilskudd spesifisert for differensierte satser for arbeidsgiveravgift.

⁶ SFS 2001 regulerer denne kompensasjonen. Gjeldende avtale løper fram til 31.12.2019 og gir en kompensasjon på 1205 kroner pr. barn pr. måned.

⁷ Forholdstallet har bakgrunn i at en enkel familiebarnehage kan bestå av fem barn når overvekten av barna er over tre år, mens det normale er fire barn under tre år.

Tabell 11 Satser for driftstilskudd til familiebarnehager i 2019, inkludert arbeidsgiveravgift

Sone	Prosent	Sats per heltidsplass for barn fra null til to år	Sats per heltidsplass for barn fra tre til seks år
Sone I	14,1 %	163 874	124 455
Sone Ia	14,1 %	163 874	124 455
Sone II	10,6 %	158 502	120 158
Sone III	6,4 %	152 057	115 001
Sone IV	5,1 %	150 062	113 405
Sone IVa	7,9 %	154 359	116 843
Sone V	0,0 %	142 235	107 144

Kapitaltilskudd til familiebarnehager kan settes ut fra nivået på kapitalkostnader:

13 255 kroner pr. plass

Åpne barnehager

Beregningsmetoden er tilnærmet den samme for åpne barnehager som for familiebarnehagene, men tilskuddet er ikke differensiert ut fra barnets alder. I stedet er det separate satser for barnehager med åpningstid opp til 15 timer pr. uke og barnehager med lengre åpningstid.

Tall for bemanning i private åpne barnehager er hentet fra årsmeldinger pr. 15.12.2017. Vi benytter oss av lønnsstatistikken fra Teknisk Beregnings- og Statistikkutvalg for Kommunesektoren (TBSK), på samme måte som i Tabell 9, men styrerlønn er fastsatt til 592 000 kroner inkl. pensjonspåslag. I likhet med tilskudd for familiebarnehager, skal også satsene til åpne barnehager ta utgangspunkt i et pensjonspåslag på 6 %. Pr. nå har vi ikke tilgang på regnskapstall for husleiekostnad i 2017. Vi velger derfor å prisjustere 2016-tallene med kommunal deflator for 2017. For de åpne barnehagene beregnes ingen foreldrebetaling i de nasjonale satsene ettersom kommunale tilbud normalt er gratis.

Tabell 12 viser tall for barn og årsverk i kommunale og private åpne barnehager. Sammenlignet med tall for 2016, er det kun små endringer i forholdet mellom antall barn og antall årsverk. Det er derfor fortsatt betydelig forskjell mellom kommunale og private åpne barnehager.

Tabell 12 Bemanning og beregnede personalkostnader i åpne barnehager, 2017.

	Åpningstid 6 – 15 timer		Åpningstid 16 timer eller mer	
	Private	Kommunale	Private	Kommunale
Antall barnehager ⁸	29	22	44	17
Årsverk	19,8	22,2	63,0	26,2
Barn	722	426	1644	497
Barn pr. årsverk	36,5	19,2	26,1	19,0
Beregnete personalkostnader, kroner pr. barn 2017 inkl. full arbeidsgiveravgift	15 547	29 453	21 480	30 472

Tabell 13 viser utregningen av satsene. Nasjonale tilskuddssatser beregnes til 19 975 kroner pluss arbeidsgiveravgift for plasser i åpne barnehager med åpningstid mindre enn 16 timer pr. uke og 27 965 kroner pluss arbeidsgiveravgift for plasser i åpne barnehager med åpningstid 16 timer eller mer. Arbeidsgiveravgift skal beregnes med utgangspunkt i lokal proSENTSATS og det oppgitte avgiftsgrunnlaget på henholdsvis 14 372 kroner og 19 856 kroner i barnehager med kort og lang åpningstid.

⁸ Åpne barnehager som er rapportert i kombinasjon med ordinære barnehager, er holdt utenfor. I tillegg er en barnehage med barn med både kort og lang oppholdstid holdt utenfor.

Tabell 13 Oversikt over beregnede kostnader i åpne barnehager i 2017 og satser for 2019 i kroner pr. plass.

Åpningstid	6 – 15 t	16 t –
Personalkostnad ekskl. arbeidsgiveravgift	13 626	18 826
Husleiekostnad	3 109	4 789
Andre kostnader	2 203	2 899
<i>Sum kostnad</i>	18 938	26 514
Tilskudd 2019-kroner, ekskl. arbeidsgiveravgift ^a	19 975	27 965
Grunnlag for arbeidsgiveravgift 2017-kroner ^a	14 372	19 856

^a Prisjustert fra 2017 til 2019 med satsene 2,6 % og 2,8 %.

Tabell 14 viser driftstilskudd til åpne barnehager spesifisert for differensierte satser for arbeidsgiveravgift. For en kommune med arbeidsgiveravgift på 14,1 %, blir satsen for åpen barnehage med kort åpningstid 19 975 kroner + (14,1 % * 14 372 kroner) = 22 001 kroner. For barnehager med lang åpningstid, blir regnestykket 27 965 kroner + (14,1 % * 19 856 kroner) = 30 765 kroner. Satsene har økt med henholdsvis 2,7 % og 1,9 % fra 2018 til 2019.

Tabell 14 Satser for driftstilskudd til åpne barnehager i 2019, inkludert arbeidsgiveravgift

Sone	Prosent	Sats per heltidsplass Åpningstid 6–15 timer	Sats per heltidsplass for Åpningstid 16 timer eller mer
Sone I	14,1 %	22 001	30 765
Sone Ia	14,1 %	22 001	30 765
Sone II	10,6 %	21 498	30 070
Sone III	6,4 %	20 895	29 236
Sone IV	5,1 %	20 708	28 978
Sone IVa	7,9 %	21 110	29 534
Sone V	0,0 %	19 975	27 965

Kapitalkostnader dekkes innenfor driftstilskuddet.

Nøkkeltall til søknadsordning for barnehager med høye pensjonsutgifter (2017-tall)

Private barnehager med vesentlig høyere pensjonsutgifter enn det som dekkes av pensjonspåslaget, har etter søknad krav på å få dekket pensjonsutgiftene. Gjennomsnittlig pensjonsutgifter i tilsvarende kommunale barnehager utgjør en øvre grense for hva kommunen er forpliktet til å dekke. De nødvendige nøkkeltallene beregnet fra nasjonale satser presenteres her og skal brukes av kommuner som ikke har tilsvarende egne kommunale barnehager. Tallene er basert på 2017-regnskapene og er ikke prisjustert.

Ordinære barnehager

Tabell 15 viser tallene for ordinære barnehager. Pensjonspåslaget på 13 % beregnes å tilsvare 14 564 kroner pr. aldersjustert heltidsplass. Tallet er **inkludert** den gjennomsnittlige arbeidsgiveravgiften som ligger til grunn for nasjonal sats til ordinære barnehager, og representerer hva den private barnehagen har mottatt til dekning av pensjon gjennom den nasjonale satsen. Tallet skal derfor ikke differensieres etter lokal arbeidsgiveravgift.

Den faktiske pensjonsutgiften i kommunale barnehager beregnes til 69 583 kroner pr. årsverk. Dette representerer den øvre grensen for hva kommunen er pliktig å dekke. Tallet er beregnet **uten** arbeidsgiveravgift, som må legges til etter gjeldende sats i kommunen. Tall inkludert differensiert arbeidsgiveravgift er presentert i Tabell 17.

Tabell 15 Nøkkeltall for pensjon i ordinære barnehager, 2017

	1000 kroner	Antall plasser	Kroner pr. aldersjustert heltidsplass
Pensjonspåslag inkl. arbeidsgiveravgift	2 579 061	177 088	14 564

	1000 kroner	Antall årsverk	Kroner pr. årsverk
Faktisk pensjonsutgift ekskl. arbeidsgiveravgift	Pensjon: 2 887 754		
	Premeiefond: - 219 365		
	Sum: 2 668 389	38 348	69 583

Pensjonsutgiften ekskl. arbeidsgiveravgift i kommunale barnehager tilsvarer 15,10 % av pensjonsgrunnlaget. Pensjonsgrunnlaget er da definert som artene 010-089 i kommuneregnskapet. Pensjonsutgiften er justert for bruk av premiefond.⁹ Tallgrunnlaget for denne pensjonsutgiften vises i Tabell 16.

Tabell 16 Pensjonsprosent i kommunale barnehager

Pensjonsutgift kommunale barnehager, kroner:	2 668 389
Pensjonsgrunnlag kommunale barnehager, kroner:	17 666 496
Pensjonsprosent:	15,10 %

Tabell 17 viser pensjonstallene inkludert differensiert arbeidsgiveravgift.

Tabell 17 Pensjonspåslag og pensjonsutgifter i ordinære barnehager 2017, inkludert arbeidsgiveravgift

Sone	Prosent	Pensjonsutgift pr. heltidsstilling
Sone I	14,1 %	79 394
Sone Ia	14,1 %	79 394
Sone II	10,6 %	76 959
Sone III	6,4 %	74 036
Sone IV	5,1 %	73 132
Sone IVa	7,9 %	75 080
Sone V	0,0 %	69 583

⁹ Bruk av premiefond i barnehagene er beregnet ved å fordele en andel av art 090 på funksjon 173 tilsvarende barnehagenes andel av kommunens totale lønnskostnader.

Familiebarnehager

Tabell 18 viser nøkkeltallene for familiebarnehager. Pensjonspåslaget på 6 % utgjør 6 373 kroner pr. plass. Beløpet er uten arbeidsgiveravgift. Faktisk pensjonsutgift er 61 587 kroner pr. årsverk. Faktisk pensjonsutgift er anslått ved å legge til grunn at pensjon utgjør 15,10 % av pensjonsgrunnlaget.

Tabell 18 Nøkkeltall for pensjon i familiebarnehager, 2017

	Pensjonsgrunnlag 1000 kr	Pensjonspåslag 1000 kr	Plasser	Pensjonspåslag pr. aldersjustert heltidsplass
Pensjonspåslag ekskl. aga	466 736	28 004	4 394	6 373

	Pensjonsgrunnlag 1000 kr	Beregnet pensjon 1000 kr (15,10 %)	Årsverk	Pensjonsutgift pr. årsverk
Faktisk pensjonsutgift ekskl. aga	466 736	70 477	1 144	61 587

Tabell 19 viser pensjonstallene inkludert differensiert arbeidsgiveravgift.

Tabell 19 Pensjonspåslag og pensjonsutgifter i familiebarnehager 2017, inkludert arbeidsgiveravgift

Sone	Prosent	Pensjonspåslag pr. aldersjustert heltidsplass	Pensjonsutgift pr. heltidsstilling
Sone I	14,1 %	7 271	70 270
Sone Ia	14,1 %	7 271	70 270
Sone II	10,6 %	7 048	68 115
Sone III	6,4 %	6 780	65 528
Sone IV	5,1 %	6 698	64 727
Sone IVa	7,9 %	6 876	66 452
Sone V	0,0 %	6 373	61 587

Åpne barnehager

Tabell 20 viser tallene for åpne barnehager. Det er separate tall for barnehager med åpningstid opp til og med 15 timer og åpningstid over 15 timer. Pensjonspåslaget på 6 % utgjør 763 kroner pr. plass i barnehager med kort åpningstid og 1054 kroner pr. plass i åpne barnehager med lang åpningstid. Beløpene er uten arbeidsgiveravgift.

Tabell 20 Nøkkeltall for pensjon i åpne barnehager

	Åpningstid	Pensjons- grunnlag 1000 kr	Pensjonspåslag 1000 kr	Plasser	Pensjonspåslag pr. plass
Pensjonspåslag ekskl. aga	6-15	9 182	551	722	763
	16 eller mer	28 886	1 733	1 644	1054

	Åpningstid	Pensjons- grunnlag 1000 kr	Beregnet pensjon 1000 kr (15,10 %)	Årsverk	Pensjonsutgift pr. årsverk
Pensjons-utgift ekskl. aga	6-15	9 182	1 387	19,8	70 061
	16 eller mer	28 886	4 362	63,0	69 224

Faktisk pensjonsutgift er 70 061 kroner pr. årsverk i barnehager med kort åpningstid og 69 224 kroner pr. årsverk i barnehager med lang åpningstid. Den beregnede pensjonsprosenten i kommunale barnehager på 15,10 % ligger til grunn for begge anslag. Forskjellen mellom barnehager med kort og lang åpningstid skyldes at det er en litt ulik sammensetning av årsverk i barnehagene med henholdsvis kort og lang åpningstid. Tabell 21 og Tabell 22 viser pensjonstillene for inkludert differensiert arbeidsgiveravgift for barnehager med henholdsvis kort og lang åpningstid.

Tabell 21 Pensjonspåslag og pensjonsutgifter i åpne barnehager med åpningstid 6–15 timer 2017, inkludert arbeidsgiveravgift

Sone	Prosent	Pensjonspåslag pr. heltidsplass	Pensjonsutgift pr. heltidsstilling
Sone I	14,1 %	871	79 940
Sone Ia	14,1 %	871	79 940
Sone II	10,6 %	844	77 487
Sone III	6,4 %	812	74 545
Sone IV	5,1 %	802	73 634
Sone IVa	7,9 %	823	75 596
Sone V	0,0 %	763	70 061

Tabell 22 Pensjonspåslag og pensjonsutgifter i åpne barnehager med åpningstid 16 timer eller mer 2017, inkludert arbeidsgiveravgift

Sone	Prosent	Pensjonspåslag pr. heltidsplass	Pensjonsutgift pr. heltidsstilling
Sone I	14,1 %	1 203	78 984
Sone Ia	14,1 %	1 203	78 984
Sone II	10,6 %	1 166	76 562
Sone III	6,4 %	1 122	73 654
Sone IV	5,1 %	1 108	72 754
Sone IVa	7,9 %	1 138	74 693
Sone V	0,0 %	1 054	69 224